

SFINȚII BRÂNCOVENI

- COPII MARTIRI -

Istoria românilor de la sfârșitul sec. al XVII-lea și începutul secolului al XVIII-lea este dominată de personalitatea și realizările voievodului Constantin Brâncoveanu, ales domn al Țării Românești în 1688 de sfatul boierilor împreună cu Mitropolitul Teodosie.

Strălucit politician, diplomat și om de cultură, Brâncoveanu a desfășurat „o politică de cumpătare, dar practică; puțin strălucitoare, dar foarte folositoare”. Domnia sa de peste un sfert de veac a fost caracterizată ca una din cele mai înfloritoare pentru cultura românească, fiind ultimul

domnitor din țările noastre care a reușit să rămână în scaun atâta timp. Epoca sa a consacrat un nou *stil artistic*, cel **brâncovenesc**.

Brâncoveanu a pus să se ridice mănăstiri, bine înzestrate material, ca: Hurezi, Brâncoveni, Sâmbăta de Sus, Sf. Gheorghe Nou, a reclădit Curtea Veche din București, a fondat noi așezăminte la Făgăraș, Ocna Sibiului, Ismail,

Constantinople, a construit palatele de la Potlogi și

Mogoșoaia, arhitectura munteană îmbinându-se armonios cu influențe renașcentiste. Cu sprijinul îndeosebi al Mitropolitului Antin Iivireanul, voievodul muntean a deschis tipografii la Buzău, București, Târgoviște, Snagov, Râmnic, unde s-au tipărit 42 titluri de carte în limba greacă și 39 în limba română.

Brâncoveanu a continuat politica tradițională a voievozilor români susținând material și moral Biserica Ortodoxă, prin construirea de locașuri de cult, înzestrarea lor cu danii, tipărirea cărților de învățătură creștină care se împărțeau gratuit și românilor din Moldova și Ardeal, precum și creștinilor ortodocși de dincolo de hotarele țării.

Și fiii săi au avut un aport cultural prin care au rămas în istorie: Constantin ca traducător în greacă modernă a operei ”Paralele grecești și romane” a lui Plutarh, iar Ștefan și Radu ca autori de predici în grecește la sărbătorile marilor sfinți.

Sfârșitul domniei lui Brâncoveanu, impresionează și astăzi. Turcii l-au bănuțit că ar unelti împotriva lor, fiind încredințați că este de partea apusenilor iar în primăvara anului 1714, sultanul trimite la București o escortă care să-l aducă la Constantinopol pe Brâncoveanu cu toți ai lui.

La judecată Vodă Brâncoveanu s-a apărat cu multă înțelepciune de nedreptele învinuiri. Turcii l-au supus la chinuri groaznice, atât pe el cât și pe feciorii lui timp de trei luni și jumătate.

În ziua de Sfânta Maria Mare - 15 august 1714 - domnitorul tocmai împlinea 60 de ani. Porțile cele grele ale temniței s-au ridicat iar domnul împreună cu fiii lui, istoviți de chinuri și suferințe, legați în lanțuri grele, cu capetele descoperite, cu picioarele goale și numai în cămăși, au fost duși în fața sultanului Ahmed și li s-a cerut lepădarea de credința creștină și îmbrățișarea celei mahomedane.

Răbdătorul domn răspunse cu hotărâre: „**Averea toată câtă am avut tu mi-ai luat-o și alta nu am; iar de legea creștină nu mă las, căci în ea m-am născut și am trăit și în ea vreau să mor**”. Auzindu-i cuvintele sultanul turbă de mânie și porunci să taie mai întâi pe copii, începând cu cel mai mare, ca să fie suferința tatălui lor mai dureroasă. Călăul reteză capul lui Constantin, feciorul cel mai mare, apoi urmă Ștefan și Radu. Când veni rândul lui Matei, feciorul cel mai mic, acesta începu să plângă. Tatăl său l-a îmbărbătat zicând: „**Fiule, am pierdut tot ce aveam. Nu ne-au mai rămas decât sufletele; să nu le pierdem și pe ele, ci să le ducem curate înaintea feței Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Să spălăm păcatele noastre cu sângele nostru**”.

Cei patru feciori ca patru brazi zăceau acum tăiați sub ochii vajnicului lor părinte. Călăul tăie apoi capul lui Ianache Văcărescu, iar la urmă veni și rândul domnitorului Brâncoveanu, care se închină liniștit și hotărât, zicând: „**Doamne, fie voia Ta**”. Iataganul mai sclipi o dată și sufletele lor curățite de orice păcat prin „botezul sângelui” se înalță în văzduh ca să primească cununile slavei mucenicești.

Moartea aceasta cutremurătoare a impresionat întreaga Europă Creștină, fiind **unicul domnitor martir din istoria creștinismului universal**. Biserica Ortodoxă Română l-a canonizat împreună cu fiii săi și sfetnicul Ianache în anul 1992, rânduint spre prăznuire ziua de **16 august**.

Prof. Lucian Dimitriu, Măriștei